

Uutiskirje Jäsenille

N:o 1 (68) * Perjantaina 18. helmikuuta 2011
Toimittanut Juhani Haapasaari

Finnair suunnittelee rajuja henkilöstön vähennyksiä Tekniikan yt-neuvottelut käyntiin

Finnair Engine Services Oy - Technical Services Oy

Yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut alkoivat torstaina 17.2. Finnairin kahdessa tekniikan yhtiössä, Finnair Engine Services Oy:ssä ja Finnair Technical Services Oy:ssä. Konsernin neuvotteluesityksessä työvoiman vähennystarpeeksi on ilmoitettu peräti 450 työpaikkaa.

Neuvotteluesitys

Finnairin mukaan neuvotteluesityksen takana ovat taloudelliset ja tuotannolliset syyt lentokoneiden perushuoltotoiminnassa tapahtuneiden hintojen laskun myötä. Alalle on ilmaantunut uusia toimijoita halvempien työvoimakustannusten maista.

Perushuoltotoiminnan uudelleen järjestelyllä konserni arvioi olevan vaikutuksia tekni-

kan molempiin yhtiöihin. Sopeuttamisen yksityiskohdat ja kohdentuminen tarkentuvat neuvottelujen kuluessa. Alustavasti konserni on ilmoittanut alueittain tarvitsevansa seuraavat työpaikkojen vähennykset:

- lentokonehuolto	320
- laiteosasto	20
- tukipalvelut	50
- engineering	20
- muut	20
- Engine Services	20

Työnantajan esityksen perusteella neuvotteluissa tullaan käsittelemään perusteiden ohella myös vaihtoehdot työvoiman vähentämiseksi sekä toimenpiteet, joilla pyritään lieventämään irtisanomisten kohteeksi joutuvien työntekijöiden irtisanomisesta aiheutuvia seuraamuksia. Lisäksi työnantaja on lupautunut antamaan neuvoteltavaksi esityk-

sensä työllistämistä edistävää toimintasuunnitelmastaan.

Henkilöstön edustajille annettavat tiedot

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä määrää työnantajan luovuttamaan henkilöstön edustajille yksilöidyt selvitykset esittämälleen työvoiman vähennystarpeelle aloitettaessa neuvottelut.

Koska osa henkilöstöjärjestöjen edustajista kuitenkin katsoi näiden selvitysten olleen riittämättömiä, työnantajan edustajat tyytyivät siirtämään alun perin 10.2. käynnistettäväksi ilmoittamansa yt-neuvottelut alkamaan vasta 17.2. Tällä välin henkilöstöedustajat saivat käyttöönsä aikaisempaa yksilöidymiä selvityksiä, joihin työnantaja perustaa suunnittelemansa työvoiman vähennykset.

Jatkuu seuraavalla sivulla...

... jatkoa edelliseltä sivulta.

Ennusteet epävarmoja

IAU:n edustajat ovat analysoineet käyttöönsä saamaa lisämateriaalia. Alkavien yt-neuvottelujen kannalta sen keskeisin osa on työnantajan laatima ennuste kuluvan vuoden tuloskehityksestä, joka perustuu nykyiseen työvoiman määrään. Sen mukaan Finnair Technical Servicesin toiminta jäisi myös tänä vuonna tappiolle. Engine Servicesin tulos olisi positiivinen.

Ennustuksesta eivät käy ilmi siinä käytetyt taustaoletukset, kuten arvio toimialan hintakehityksestä, oletetut korrelaatiot muihin merkittäviin taloudellisiin tekijöihin eikä niiden mahdolliset painoarvot ja keskinäiset suhteet. Lisäksi käytökelpoiset vertailuennusteet suunniteltujen vähennystoimien talousvaikutuksista puuttuvat täysin työnantajan toimittamasta materiaalista.

Näin ollen laaditulla ennusteella ei ole yhtäältä sen taustaoletusten väljyyden ja toisaalta niukasti tappiollisen tulosennusteen vuoksi yksiselitteisesti osoitettavissa, että nykyinen työvoiman määrä johtaisi välttämättä tappiolliseen kokonaistulokseen tämän vuoden päättyessä. Samasta materiaalista on ennustettavissa, että tulos voi olla myös positiivinen. IAU:n näkemyksen mukaan edellä kuvatut seikat vähentävät merkittävästi ennusteen käytettävyyttä työ-

voiman vähentämisen perusteena.

Tavoitteet työnantajan päätettävissä

Mielenkiintoisempia, kuin väljien ja epävarmojen oletusten pohjalta tehdyt tulosennusteet, ovat työnantajan asettamat tulostavoitteet. Jos nämä tavoitteet on asetettu korkeammalle kuin koko konserni odottaa muun tuloksensa kehittyvän, syntyy erityisen painavat syyt kyseenalaistaa tuotannolliset ja taloudelliset perusteet työvoiman vähentämiselle.

Finnairin tehtävä

Suomen valtio on valinnut Finnairin enemmistöomistuksen strategiseksi linjaukseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suoraa taloudellista tulosta tärkeämpi tavoite on yhteiskunnan ja elinkeinoelämän infrastruktuurin tukeminen tarjoamalla Suomesta ja Suomeen mahdollisimman laajat ja sujuvat lentoyhteydet.

Tähän liittyvä taloudellinen tavoite on asetettu niin, että Finnair voi ilman valtion rahoitusta suoriutua tehtävästään. Vasta toissijaisena tavoitteena tulevat muut yhteiskunnalliset vastuut, johon kuuluu myös mahdollinen osinkotulojen tulouttaminen valtiolle.

Strategisen tavoitteen saavuttamisen ulkopuolella olevan yhteiskunnallisen vastuun mittari on kuitenkin huomattavas-

ti laajempi kokonaisuus kuin vain osinkotulojen kerääminen. Tarkastelussa on otettava huomioon kokonaisuus yhteiskunnallisten menojen ja tulojen suhteesta.

Finnairin onnistuessa strategisessa tavoitteessaan, sen muiden toimien ei tule aiheuttaa yhteiskunnalle suurempia menoja kuin tuloja. Tämä lähestymiskulma on toissijainen kriteeri arvioitaessa nyt käynnissä olevien tekniikan yt-neuvottelujen päämääriä.

Yhteiskunnallinen asema

Valtio on tehnyt Finnairista pörssiyhtiön luodakseen sille mahdollisuudet suoriutua asetetuista strategisista linjauksista. Tämä ei silti tarkoita sitä, että yhtiön muut yhteiskunnalliset tavoitteet eivät olisi sen suurimman omistajan intresseissä. Finnairin hallituksen puheenjohtaja **Christoffer Taxellin** aikana lähtökohta on aika-ajoin unohtunut. Entisen poliitikon ja ministerin siirtyminen elinkeinoelämän palvelukseen on muuttanut käsitystä väärään suuntaan. Pörssiyhtiönä olemisen on tulkittu virheellisesti takaavan Finnairille yhteiskunnasta riippumattoman aseman, vaikka päämäärät ovat asetetut täysin toisaalla.

Kun pörssiyhtiönä toimimisen myötävaikutuksella on tavoite saavutettu - sujuvat lentoyhteydet - tulevat arvioitaviksi toissijaiset tavoitteet.

Jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkoa edelliseltä sivulta.

Finnairin tapauksessa yhtiön päämäärä on luontevaa asettaa myös niin, että toiminnalla saatavaa osinkotuottoa verrataan sen muutoin yhteiskunnalle tuottamaan lisäarvoon.

Tekniikan yt-neuvottelujen päämäärä

Työvoiman vähentäminen tekniikan yhtiöissä on ymmärrettävissä siihen rajaan asti, jolla Finnair varmistaa asetettun strategisen tavoitteen saavuttamisen. Sen sijaan tämän rajan ylittävät irtisanomiset kääntyvät valtio-omistajan intressejä vastaan.

Ei ole uskottavaa, että yhtiö voisi vähentämällä työpaikkoja yli strategisen tavoiterajan saavuttaa osinkotuoton, joka ylittäisi työpaikkojen poistumisen myötä yhteiskunnalle aiheuttavien ansiotuloverojen menetyksen ja työllisyyden

hoidon lisääntyvät kustannukset.

IAU:n kanta ja neuvottelutavoitteet

IAU:n tavoitteet yt-neuvotteluissa perustuvat edellä esitettyyn. Henkilöstön edustajille esitetyn ennusteen taustaolehtusten väljyyden ja vaihtoehtoisten ennusteiden puuttumisen vuoksi on mahdotonta vetää sellaista johtopäätöstä, että suunnitellut laajat irtisanomiset ja yhtiön omistajan sille asettama strateginen tavoite kohtaisivat. Tämän vuoksi arvioitavaksi tulevat myös päätösten tekijöiden muut intressit ja erityisesti Finnairin hallituksen määräämilleen päättävässä asemassa oleville avainhenkilöille asettamat tavoitteet ja kannustimet.

On selvää, että strategisen tavoitteen saavuttamisen ja muiden päätösten välillä syntyy ristiriita, jos esimerkiksi kuuden prosentin liikevoitto

asetetaan tekniikan tavoitteeksi sen vuoksi, että työvoiman vähentämisestä tosiasiallisesti päättävien kannustimet ovat asetetut tälle tavoin. Kannustimet ohjaavat tällöin yhtiön toimimaan vastoin omistajan sille asettamaa toissijaista tavoitetta - yhteiskuntavastuuta, jonka olennainen osa on olla mukana vaikuttamassa suotuisaan työllisyyskehitykseen.

Nyt alkaneissa yt-neuvotteluissa tulisi löytää kohtuullinen ratkaisu, joka sisältää muitakin elementtejä kuin Finnairin hallituksen yhtiön johdolle asettamien kannustimien mukaiset tavoitteet. Mikäli ratkaisua ei löydy, IAU on valmis yhteiskunnallista keskustelua käyvänä, puolueisiin sitoutumattomana järjestönä, tuomaan esiin kantansa viimeistään Finnairin keväällä järjestettävän yhtiökokouksen yhteydessä.